

Nr 229.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873; given Stockholms slott den 3 maj 1923.

Under åberopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga bilagda förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

GUSTAF.

K. J. Beskow.

Förslag

till

lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Härigenom förordnas som följer:

Om sådant med hänsyn till utomordentliga, av krig föranledda förhållanden prövas oundgängligen nödigt, må Konungen, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter samråd jämväl med fullmäktige i riksgäldskontoret,

ej mindre för viss tid fritaga riksbanken från den enligt 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 riksbanken åliggande skyldigheten att inlösa guld i plants, som för riksbankens räkning till myntverket avlämnas,

än även förklara, att bestämmelsen i § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873 om rätt för en var, som vid myntverket inlämnar guld, att därför erhålla guldmynt under viss tid icke skall äga tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 16 maj 1923 och gäller till den 1 mars 1924. Av Konungen jämlikt denna lag meddelad bestämmelse må ej äga tillämpning längre än till sistnämnda dag.

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 maj 1923.*

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena HEDERSTIERNA, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Beskow, anför:

I lag den 12 maj 1922 (nr 197) angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 (nr 27) och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873 (nr 31) stadgades, att, om sådant med hänsyn till utomordentliga, av krig föranledda förhållanden prövades oundgängligen nödigt, Konungen finge, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter samråd jämväl med fullmäktige i riksgäldskontoret, ej mindre för viss tid fritaga riksbanken från den enligt 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 riksbanken åliggande skyldigheten att inlösa guld i plants, som för riksbankens räkning till myntverket avlämnas, än även förklara, att bestämmelsen i § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873 om rätt för en var, som vid myntverket inlämnar guld, att därför erhålla guldmynt under viss tid icke skulle äga tillämpning.

Denna lag gällde till den 1 mars 1923.

Angående tillkomsten av de i lagen innefattade bestämmelser tillåter jag mig hänvisa till den proposition i ämnet (nr 254), som Kungl. Maj:t den 28 april 1922 avlät till riksdagen.

I en den 26 april 1923 dagtecknad skrivelse hava nu fullmäktige i riksbanken, jämte det fullmäktige gjort framställning om fortsatt befrielse för riksbanken från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld, hemställt, att till riksdagen måtte avlätas proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen

att fritaga riksbanken från den enligt 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 riksbanken åliggande skyldigheten att inlösa guld i plants, som för riksbankens räkning till myntverket avlämnas, samt

att förklara, att bestämmelsen i § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873 om rätt för en var, som vid myntverket inlämnar guld, att därför erhålla guldmynt icke skall äga tillämpning.

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 1 saml. 185 häft. (Nr 228—229.) 3

Den sålunda föreslagna lagen har av fullmäktige ansetts lämpligen böra gälla till den 1 mars 1924.

Till stöd för sin framställning hava fullmäktige anfört följande:

»Lagen av den 12 maj 1922, som bemyndigade Konungen dels att fritaga riksbanken från skyldigheten att till visst pris köpa guld i plants, dels att sätta ur tillämpning den en var tillkommande rätten att mot inlämnande av guld till myntverket erhålla guldmynt, upphörde att gälla den 1 sistlidne mars. Någon anledning att begära förnyelse av denna lag hava fullmäktige i riksbanken hittills icke haft. Så länge riksdagen är samlad, kunde sådan förnyelse, om den skulle visa sig erforderlig, på kort tid erhållas. Men riksdagen bör icke åtskiljas, utan att Konungens rätt i ifrågavarande avseende förnyats. Denna rätt, vars begagnande fullmäktige givetvis icke komma att begära, såvida detta icke skulle visa sig nödvändigt, är endast ett komplement till fritagelsen från skyldigheten att inlösa sedlarna med guld.»

Fullmäktige i riksgäldskontoret hava förklarat sig ej hava något att erinra mot ifrågavarande framställning.

Departementsschefen.

Förut i dag har Kungl. Maj:t på min hemställan beslutat avlåta proposition till riksdagen om medgivande för riksbanken att för tiden från och med den 16 maj till och med den 31 juli 1923 vara fritagen från skyldigheten att vid anfordran inlösa av banken utgivna sedlar med guld efter deras lydelse. Jag anser försiktigheten bjuda att i enlighet med bankofullmäktiges nu föreliggande framställning hos riksdagen utverka rätt för Konungen att för tiden till den 1 mars 1924 dels fritaga riksbanken från skyldigheten att inlösa guld i plants, dels ock förklara, att bestämmelsen om rätt för en var, som vid myntverket inlämnar guld, att därför erhålla guldmynt under viss tid icke skall äga tillämpning.

Sedan föredragande departementsschefen härefter uppläst *förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873*, hemställer departementsschefen, under återopande av § 54 riksdagsordningen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Svante Ericsson.